

Anton Pastukhov^{*1}, Rado Pezdir²

¹ School of Economics and Business, University of Ljubljana, Slovenia

² International School of Social and Business Studies, Celje, Slovenia

TFP v Nemčiji in ZDA (2000–2017): klasični in bayesovski pristopi k analizi trendov

Povzetek

Cilj študije je analizirati trende skupne faktorske produktivnosti (TFP) v Nemčiji in Združenih državah Amerike v obdobju 2000–2017 ter oceniti, ali se rast produktivnosti med obema gospodarstvom statistično značilno razlikuje. TFP je bila izračunana z uporabo Cobb–Douglasove produkcijske funkcije in Solowovega reziduala. Trendi so bili ocenjeni z linearnimi in interakcijskimi modeli, robustnost pa je bila preverjena z neparametričnimi permutacijskimi testi. Poleg tega je bil uporabljen bayesovski panelni model za vključitev predhodnega znanja o produkcijski funkciji in za pridobitev stabilnejših ocen. Posteriorni testi so bili uporabljeni za oceno prileganja modela in zanesljivosti rezultatov. Parametrične ocene so pokazale statistično značilno višjo rast TFP v ZDA v primerjavi z Nemčijo. Vendar neparametrični permutacijski testi teh razlik niso potrdili, kar poudarja omejitve kratkih časovnih vrst. Bayesovski panelni pristop je zagotovil skladne in robustne rezultate ter podprl veljavnost kombiniranja klasičnih in bayesovskih tehnik.

Kljub kratkemu časovnemu obdobju in omejenemu vzorcu študija prikazuje nov metodološki okvir za primerjalno analizo produktivnosti. Z združevanjem frekventističnih in bayesovskih pristopov poudarja potencial za bolj robustno sklepanje. Ponuja model, ki ga je mogoče uporabiti pri analizah drugih držav ali razširiti na daljša časovna obdobja.

Murembiwa Justice Mashau¹, Tshilidzi Eric Nenzhelele², Ntsieni Fitzgerald Ramasimu³

¹ Public and Operations Management, University of South Africa, Pretoria, South Africa,

² School of Public and Operations Management, University of South Africa, Pretoria, South Africa,

³ Department of Business Management, University of South Africa, Pretoria, South Africa,

Ovire in spodbujevalni dejavniki uvajanja konkurenčne inteligence v južnoafriških MSP: kontekstualna analiza izzivov in priložnosti

Povzetek

Mala in srednje velika podjetja (MSP) so pomembna za gospodarsko rast, ustvarjanje delovnih mest in razvoj novih idej v hitro spreminjajočem se gospodarstvu Južne Afrike. Kljub temu pa še vedno ne zmorejo učinkovito uporabljati in vključevati »Competitive Intelligence« (CI), strateškega orodja, ki podjetjem pomaga postati bolj trajnostna in odzivna na trg. Cilj te raziskave je preučiti, koliko MSP v Južni Afriki trenutno uporablja CI, ter opredeliti ključne dejavnike, ki njeno uporabo olajšujejo ali otežujejo. Raziskava se posebej osredotoča na vpliv strukturnih težav, vključno s finančnimi omejitvami, pomanjkljivimi vodstvenimi in tehničnimi kompetencami, neustrezno infrastrukturo ter regulativnimi zapleti, na strateško uporabo CI za trajnost MSP. Uporabljen je bil kvantitativni raziskovalni načrt, pri katerem je bil samostojno izpolnjevan spletni vprašalnik poslan 400 MSP v provincah Gauteng in KwaZulu-Natal, pri čemer je bilo pridobljenih 179 veljavnih odgovorov. Za zagotovitev zanesljivosti podatkov in identifikacijo relevantnih vzorcev so bile uporabljene deskriptivna statistika, eksploratorna faktorska analiza in Cronbachov alfa. Rezultati kažejo na pomembne vrzeli v ozaveščenosti o CI, razporejanju virov in integraciji strategij. Hkrati kažejo tudi, da obstajajo možnosti za izboljšave z usmerjenimi intervencijami, krepitevijo zmogljivosti in podporo zakonodajnim okvirom. Študija pogloblja razumevanje dinamike CI v kontekstih MSP z omejenimi viri ter ponuja praktična priporočila za oblikovalce politik, razvojne agencije in deležnike MSP. Raziskava podpira strateški razvoj MSP v skladu z Nacionalnim razvojnim načrtom Južne Afrike in njegovimi cilji vključujoče gospodarske preobrazbe z odpravljanjem ovir in izkoriščanjem spodbujevalnih dejavnikov uvajanja CI.

Akeem Olanrewaju Ajani ^{*1}, Suraju Abiodun Aminu², Isaac Oludare Faseyiku³

^{1,2,3} Lagos State University of Science and Technology, Ikorodu, Lagos, Nigeria

Upravljanje sprememb v poslovnem financiranju: zaskrbljujoč trend za uspešnost MSP

Povzetek

Upravljanje sprememb je ključen pojav pri spodbujanju različnih virov poslovnega financiranja, s katerimi se blažijo zaskrbljujoča vprašanja, pogosto povezana s spodbujanjem gospodarskega razvoja in izboljševanjem uspešnosti malih in srednje velikih podjetij (MSP). Cilji študije vključujejo preučevanje razpoložljivih možnosti financiranja, razmerja med dostopom do financiranja in poslovno uspešnostjo ter izzivov pri pridobivanju sredstev. Raziskava uporablja kvantitativno presečno anketno raziskovalno zasnovu, pri čemer uporablja dvostopenjske vzorčne tehnike, in sicer gručno vzorčenje ter namensko stratificirano vzorčenje, za izbor treh lokalnih samouprav z največjo prisotnostjo registriranih MSP v zvezni državi Lagos v Nigeriji. Vprašalnik je bil uporabljen na vzorcu 186 MSP po vsej državi, pri čemer so bili upoštevani leta delovanja, relevantnost in dostopnost. Podatki so bili analizirani z uporabo Pearsonove korelacije in multiple regresije. Študija kaže, da učinkovito upravljanje sprememb v financiranju MSP povečuje njihovo uspešnost, kar potrjujejo rezultati, ki kažejo, da je samofinanciranje najpogosteje uporabljena oblika financiranja, medtem ko druge metode kažejo pozitivno povezanost. Dobičkonosnost, rast tržnega deleža in operativna učinkovitost so kazalniki uspešnosti pri vzpostavljanju uporabniku prijaznega alternativnega mehanizma financiranja. Hkrati so visoke obrestne mere in omejen dostop do informacij glavni dejavniki izzivov za učinkovitost MSP.

Uvajanje pravočasnosti in razpoložljivosti financiranja spodbuja ključne vidike poslovne uspešnosti, krepi trajnost rasti ter izboljšuje postopke financiranja, obrestne mere, programe ozaveščanja o finančni pismenosti in prilagodljivo zavarovanje, da bi se zmanjšala zaznana tveganja posojilodajalcev. Omejitve študije vključujejo velikost vzorca, zanašanje na lastno zbrane podatke, izbiro statističnih orodij in uporabo mešanega raziskovalnega pristopa, kar bi bilo mogoče izboljšati.

Saifaldin Idris Onia*,¹ Elzain Elkhalefa Elkhder²

¹University of Khartoum, Sudan

²University of Khartoum, Sudan

Umetna inteligenca (UI) v izobraževalnem managementu: uporabe in izzivi

Povzetek

Zaradi svojega potenciala za izboljšanje kakovosti, dostopnosti in učinkovitosti izobraževalnih sistemov po vsem svetu je vključevanje umetne inteligence (UI) v izobraževalni management pritegnilo pozornost številnih raziskovalcev na tem področju. Ta študija preučuje uporabe in izzive UI v izobraževalnem managementu. Raziskava uporablja vire, kot so Google Scholar, ResearchGate, ScienceDirect in Scopus, za sintezo gradiva, objavljenega med letoma 2023 in 2025, pri čemer uporablja pristop pregledne študije (scoping review). Ugotovitve kažejo, da lahko uporaba UI v izobraževalnem managementu izboljša uspešnost in vključenost študentov, avtomatizira ponavljajoče se naloge, omogoča odločanje na podlagi podatkov, poveča administrativno učinkovitost, izboljša kakovost in učinkovitost vodstvenega dela, personalizira učne izkušnje, podpira pravičnost in vključenost v izobraževanju, optimizira vire ter olajša komunikacijo in sodelovanje. Kljub temu uporabo ovirajo težave, kot so kršitve varstva in zasebnosti podatkov, digitalni razkorak, etični pomisleki, visoki stroški uvajanja, pomanjkanje tehničnega znanja, infrastrukturne omejitve, pomanjkanje v UI integriranih učnih načrtov, omejen dostop do tehnologije ter odpor do sprememb. Ta pregled izpostavlja ključno potrebo po celovitejšem razumevanju UI v izobraževalnem managementu ter opredeljuje ključne teme, vrzeli in prihodnje raziskovalne cilje v razdrobljeni literaturi. Prihodnje raziskave bi morale preučiti prožne pristope k vključevanju UI v izobraževalno upravo ter poudariti pomen nadaljnjih študij na tem področju.

Bachir Zenagui¹, Chafia Hadjadj², Roucham Benziane³, Mohamed Saadaoui⁴

1 University of Belhadj Bouchaib Ain Temouchent , Algeria

2 University of Amar Telidji Laghouat , Algeria

3 University of Tahri Mohamed Bechar, Algeria

4 ENSA - Ecole Nationale Supérieure Agronomique, Algeria

Upravljanje znanja kot mediacijska spremenljivka v razmerju med digitalno transformacijo in uspešnostjo podjetij

Povzetek

Glavni cilj te študije je razviti strukturni kavzalni model, ki vključuje tako neposredne kot posredne odnose med preučevanimi spremenljivkami, da bi izmerili vzročno povezavo med digitalno transformacijo in uspešnostjo podjetij, pri čemer upravljanje znanja deluje kot mediacijska spremenljivka. Podatki so bili zbrani pri 72 zaposlenih v podjetjih za upravljanje tramvajskega prometa v zahodni Alžiriji (SETRAM), ki so odgovorna za mestni promet v Oranu, Mostaganemu in Sidi Bel Abbesu — mestih, za katera je značilna visoka gostota prebivalstva. Uporabljena je bila namensko (presojno) vzorčna metoda, zbrani podatki pa so bili analizirani z uporabo pristopa PLS-SEM.

Raziskava kaže na močno, neposredno pozitivno povezavo med digitalno transformacijo in upravljanjem znanja ter med upravljanjem znanja in uspešnostjo podjetij. Čeprav ima digitalna transformacija tudi pozitiven in statistično značilen vpliv na uspešnost podjetij, ta učinek ni posebej močan. Pomembno je, da upravljanje znanja izkazuje delno mediacijsko vlogo v povezavi med digitalno transformacijo in uspešnostjo podjetij.

Študija ponuja vpoglede v delovanje institucij pod državnim nadzorom v času digitalne transformacije. Ugotovitve poudarjajo potrebo po vlaganjih v digitalno transformacijo in upravljanje znanja za ohranjanje institucionalne kontinuitete v skladu z alžirskimi gospodarskimi reformami.

Ta empirična študija prispeva k potekajoči razpravi s tem, da dokazuje, da digitalna transformacija izboljšuje uspešnost podjetij, zlasti prek mediacijske vloge upravljanja znanja.

Ngogi Emmanuel Mahaye¹, Oluwatoyin Ayodele Ajani²

¹ School of Education, University of KwaZulu-Natal, Durban, South Africa

Upravljanje poučevanja in učenja v južnoafriških srednjih šolah po odpravi telesnega kaznovanja

Povzetek

Odprava telesnega kaznovanja v južnoafriških šolah je bistveno preoblikovala razredno vodenje in disciplinske prakse. Ta študija raziskuje, kako ravnatelji in učitelji v okrožju Umlazi usmerjajo poučevanje in učenje v odsotnosti telesnega kaznovanja. Z uporabo kvalitativnega interpretativnega pristopa se raziskava opira na doživete izkušnje 16 članov vodstvenih šolskih timov iz štirih srednjih šol. Ugotovitve razkrivajo razkorak med političnimi ideali in razredno realnostjo, pri čemer se pedagogi soočajo s povečanim kljubovanjem učencev, obremenjenimi odnosi med učitelji in učenci ter čustveno izgorelostjo. Študija opredeljuje sistemske izzive, vključno z neustreznim usposabljanjem, omejenimi viri in nedosledno podporo staršev. Kljub tem omejitvam so nekateri pedagogi sprejeli obnovitvene in na učenca osredotočene strategije, vključno s spremljanjem vedenja in sodelovalnim učenjem. Model uvajanja, temelječ na skrbah (Concerns-Based Adoption Model – CBAM), zagotavlja okvir za analizo odzivov pedagogov na disciplinsko reformo ter izpostavlja različne ravni prilagajanja in uporabe.

Mednarodne primerjave poudarjajo potrebo po kulturno odzivnih in kontekstualno utemeljenih pristopih k disciplini. Študija prispeva k tekočim razpravam o izobraževanju po odpravi telesnega kaznovanja ter ponuja praktične vpogleda za oblikovalce politik, izobraževalce učiteljev in vodje šol, ki si prizadevajo za spodbujanje vključujočih, spoštljivih in učinkovitih učnih okolij.